

Katalikų Teologijos Fakultetas
Kauno Vytauto Didžiojo Universitete

s. Linda Ceple, SJE

EUCCHARISTIJA – VIENUOLINIO GYVENIMO PAGRINDAS ŠIUOLAIKINIAME BAŽNYČIOS MOKYME

- *bakalauro darbas* -

Kaunas, 2000

TURINYS

ĮVADAS	1
I. EUCCHARISTIJA IR VIENUOLINIAI ĮŽADAI	3
1.1. EUCCHARISTIJA IR EVANGELINIS NETURTAS.....	4
1.2. EUCCHARISTIJA IR PAŠVĘSTASIS SKAISTUMAS.....	5
1.3. KLUSNIOJI LAISVĖ	8
II EUCCHARISTIJA – BENDRO GYVENIMO PAGRINDAS	11
2.1. TĖVO DUONA.....	12
2.2. BROLIŲ DUONA	13
2.3. EUCCHARISTINĖ AUKA BENDRUOMENĖJE	15
2.3.1. Šv. Mišios – Kristaus mirties ir prisikėlimo šventimas	15
2.3.2. Liturgija – bendruomenės centras ir vienybės pagrindas.....	16
III VIENUOLINIO GYVENIMO UŽDAVINYS – PRIIMTI IR LIUDYTI	19
3.1. DIEVO MEILĖS KONTEMPLIACIJA EUCCHARISTIJOJE.....	20
3.1.1. Aš Esu, kuris Esu	20
3.1.2. Dievas su mumis	21
3.2. APAŠTALAVIMO PAGRINDAS.....	22
IV EUCCHARISTIJA – NAUJOJO GYVENIMO DUONA	26
4.1. DIEVO KARALYSTĖS REALIZAVIMASIS EUCCHARISTIJOJE	26
4.1.1. Dievo artumas	26
4.1.2. Gyvenimo pilnatvės laidas.....	27

4.1.3. Gyvenimą teikiantis maistas	28
4.2. VIENUOLINIO GYVENIMO ESCHATOLOGINIS ASPEKTAS	29
PABAIGA	31
ŠALTINIAI	I
LITERATŪRA	II
PERIODIKA	III
RANKRAŠČIAI	IV
SANTRUMPOS	V

ĮVADAS

Kalbėti apie Eucharistiją ir apie pašvęstąjį gyvenimą, reiškia kalbėti apie dvi atsidavimo paslaptis: apie Kristaus visišką atsidavimą Bažnyčiai ir kiekvienam jos nariui ir apie žmogaus pilnutinį atsidavimą Kristui, o per Jį – ir kiekvienam Mistinio Kristaus Kūno nariui. Kaip Kristus, tapdamas Duona ir Vynu, atiduoda save Bažnyčios nuosavybėn, taip ir vienuoliniais įžadais tikintieji visiškai atsiduoda Dievo nuosavybėn.¹

II Vatikano Susirinkimas pabrėžė, kad vienuolinis luomas “nepajudinamai priklauso Bažnyčios gyvenimui ir šventumui”² ir skyrė jam vietą “pačioje Bažnyčios komunijos ir šventumo paslapties širdyje”³. Eucharistija, būdama “viso krikščioniškojo gyvenimo versme ir viršūne”⁴ ir Bažnyčios širdis, tampa ypatingu gyvenimo šaltiniu tų žmonių, kurie Dievo pašaukti ryžtasi sekti Kristų evangelinių patarimų keliu.

Vienuolinis gyvenimo būdas visuose jo aspektuose kyla iš Eucharistijos paslapties, t.y. iš visiško Kristaus atsidavimo paslapties, ir joje pasiekia visišką išsiskleidimą. Iš šios paslapties kyla ir vienuolinių įžadų prigimtis; joje randa pagrindą bendruomeninis gyvenimas, kur vienybėje su Kristumi tapdami Tėvo Duona, toje pačioje vienybėje jie tampa ir Duona broliams. Pagaliau tik kontempliuodamas Eucharistijos slėpinį, žmogus gali vaisingai eiti savo pašaukimo keliu ir įleisti šaknis Pažado žemėje – naujame gyvenime su Kristumi, kur link keliauja visa Dievo Tauta.

II Vatikano Susirinkimo nutarimai (ypatingai konstitucija *Lumen Gentium* ir dekretas *Perfectae Caritatis*) ir kiti šiuolaikiniai Bažnyčios dokumentai, skirdami ypatingą dėmesį vienuolinio gyvenimo gilesniam suvokimui ir atnaujinimui, neatsiejamai pabrėžia šią Eucharistijos kaip pavyzdžio, pagrindo ir šaltinio reikšmę.

Darbo tikslas – analizuoti, kaip mūsų dienų Bažnyčia II Vatikano Susirinkimo ir visuotinio Bažnyčios atsinaujinimo šviesoje žvelgia į Kristaus Kūno ir Kraujo slėpinio

¹ plg. LG 44

² LG 44

³ Konsekruoto gyvenimo institutų ir apaštalavimo bendrijų kongregacija, *Broliškas gyvenimas bendruomenėje*, Roma, 1994. -P.7.

⁴ plg. LG 11

reikšmę vienuolinio luomo žmonėms. Manau, jog tai dar svarbiau Jubiliejinių metų kontekste, kada visa Bažnyčia kviečiama “su džiaugsmu semti vandenį iš versmių išganingų” /Iz 12, 3/.

I. EUCHARISTIJA IR VIENUOLINIAI IŽADAI

Esminis vienuolino gyvenimo bruožas – neturto, skaistumo ir paklusnumo įžadai, kurie, savo esmėje kilę iš evangelinių patarimų, yra visiškas savęs, visų savo gyvenimo sričių paaukojimas Dievui, tobulos meilės aktas.

Dažnai yra pabrėžiamas ryšys tarp vienuolinių įžadų ir Paskutinės Vakarienes įvykio. Įžadais imituojamas Jėzus, kuris paaukvoja, sulaužo ir išdalina save Duonoje ir Vyne, prieš tai, kaip Jį laužo Jo broliai. Šis aktas nuolat kartojasi Eucharistijos šventime.

Paskutinės Vakarienes metu Jėzus jau dalyvauja savo mirtyje, kur “aiškiausiai atsiskleidžia Jo skaisti meilė Tėvui ir žmonėms, Jo neturtas tampa visišku apiplėšimu, Jo klusnumas – gyvybės paaukojimu.”⁵ Taip ir mes Eucharistijos dėka jau dalyvaujame savo mirtyje, kuri yra susitikimas su Dievu. Čia atsiskleidžia vienuolinių įžadų Velykinė – eschatologinė dimensija, kurią ypatingai pabrėžia adhortacija *Vita Consecrata*. Įžadais vienuolio gyvenimas susivienija su Jėzaus mirties ir prisikėlimo eucharistiniu šventimu. Mirdami sau, dalyvaujame Jėzaus mirtyje, vienydamiesi su Jo meilės galia, jau dabar ragaujame Jo prisikėlimo vaisius, gyvendami Šventosios Dvasios dėka ontologiškai perkeistą gyvenimą, nauju ir ypatingu būdu tarnaujame Dievo garbei.⁶

Aišku, jog mūsų meilė nėra tobula, todėl tam, kad įžadų malonės galėtų išsiskleisti, reikia maitintis viltimi pasiekti meilės tobulumą. Todėl Eucharistija, kaip amžinojo gyvenimo Maistas, yra būtina ir fundamentali sąlyga, leidžianti daryti ir įvykdyti šiuos įžadus.⁷

Būtent dėl šio gyvybinio eucharistinės paslapties ir vienuolinių įžadų ryšio II Vatikano Susirinkimas pabrėžia, kad vienuolinė profesija turėtų būti daroma šv. Mišių metu, kur Bažnyčia sujungia žmogaus savęs paaukojimą su Eucharistija.⁸

Šioje dalyje, įsigilinant į kiekvieno atskiro įžado ryšį su Eucharistija, bandysiu labiau atskleisti, koku būdu Viešpaties Kūno ir Kraujo sakramentas yra pagrindinis

⁵ VC 23

⁶ plg. LG 44

⁷ plg. Hennaux J.-M., *La mystère de la vie consacrée*, Namur, 1992. –P. 64-65.

⁸ plg. SC 80

vienuolinio gyvenimo šaltinis ir jo pašventinimas⁹, kad per Jį ir Jame taptume “gyva, šventa, Dievui patinkančia auka, dvasinis Dievo garbinimas” /Rom 12, 1/.

1.1. Eucharistija ir evangelinis neturtas

Kryžiaus aukoje, kurios sudabartinimas yra eucharistinė auka, Jėzų matome kaip visišką vargšą, kaip žmogų, kuris stokoja ir medžiaginių, ir dvasinių gėrybių – drabužių, draugų, garbės, Dievo artumos pajutimo, pagaliau net gyvybės. Kryžius ir Eucharistija – neturto viršūnė. Dar didesnis šio neturto radikalumas, kad Jėzus, Dievo Sūnus, “turėdamas Dievo prigimtį apiplėšė pats save” /Fil 2, 6-7/.

Koks yra eucharistinio Kristaus savęs apiplėšimo tikslas? Tik tokia radikaliame neturte tampa įmanomas kitas radikalumas: “Mano Dievas ir mano viskas”. Vieninteliu Jėzaus turtu tampa Jo ryšys su Tėvu. Jėzus sutinka būti visišku vargšu, kad pilnai atsiduotų Tėvui, kad taptų tobula Auka.¹⁰

Evangelinis neturtas apima kelias dimensijas: ekonominę (“Parduok, ką turi, ir išdalyk vargšams, tai įsigysi turtą danguje” /Lk 18, 22/), dvasinę (“Palaiminti turintys vargdienio dvasią: jų yra dangaus karalystė” /Mt 5, 3/) ir tarnavimo (“Dovanai gavot, dovanai ir duokite!” /Mt 10, 8/).

Kaip Jėzus visu savo gyvenimu žemėje, savo Kryžiaus auka ir eucharistiniu neturtu liudija Tėvą kaip savo vienintelį turtą, taip ir vienuolinio neturto įžado svarbiausia prasmė – “liudyti Dievą, tikrąjį žmogaus širdies turtą”.¹¹

Prisiimdami medžiaginį neturtą, atsisakydami aprūpinimo tikrumo, vienuoliai liudija, kad galima pasitikėti Dievu, kuris pats tapo vargšu Duona, t.y. viskuo, kas reikalingiausia šiame gyvenime, užtikrinant, kad suradus Jį “visa kitą bus pridėta” /plg. Mt 6, 33/.

Ryždamiesi radikaliai dvasiniam neturtui, kuris pasireiškia nusižeminimu, kitų pripažinimu, paslėptu gyvenimu Kristuje, savęs išsikvojimu nepelningiems ir nepopuliariems darbams¹², pašvęstojo gyvenimo žmonės randa atramą ir pavyzdį

⁹ plg. Paul VI, Apostolic exhortation *On the Renewal of the Religious Life According to the Teaching of the Second Vatican Council* 47

¹⁰ plg. T. Desplanques R.-M., Konferencija *Eucharistija ir vienuolinis gyvenimas*, Rankraštis, 1999

¹¹ VC 90

¹² plg. *Broliškas gyvenimas bendruomenėje*, Roma, 1994. –P. 47-48.

Eucharistijoje, kuri yra Dievo-Žmogaus kenozė – savęs apiplėšimas, didžiausiam šventumui susitinkant su žmogišku nuodėmingumu ir nevertumu.¹³

Tikras tarnavimas vargšams įmanomas tik neturto dvasioje, nes, tik “suvokiant savo būseną kaip patikėtą kito malonei”¹⁴, galime pilnai suvokti vargšo būseną ir jai tobulai atsiliepti. Tik alkstantis žmogus gali suprasti kito alkį.

Pagaliau, tik neturtas, kaip atvirumas alkiui ir troškuliui, įgalina mus prisiliesti prie Jėzaus troškulio paslapties ant Kryžiaus /plg. Jn 19, 28/ ir Eucharistijoje, kur Dieviškasis Žodis trokšte trokšta valgyti su mumis šią Velykų vakarienę /plg. Lk 22,15/, t.y. trokšta egzistencinės bendrystės su visais.

Tokiu būdu Eucharistija, kaip Dievo duona, Dievo savęs apiplėšimas ir Dievo alkis, atskleidžia gilią evangelinio neturto prasmę ir kviečia dvasiškai jungtis su save sunaikinančio Kristaus gyvenimu¹⁵, kuris, pats būdamas turtingas, dėl mūsų tapo vargšu, kad dėl Jo neturto pasidarytume turtingi /plg. 2Kor 8, 9; Mt 8, 20/.

1.2. Eucharistija ir pašvęstasis skaistumas

Eucharistijoje mus pasitinka nukryžiuotasis ir prisikėlęs Kristus, kuris aukojasi skaistybės dvasioje, t.y. skaisčia širdimi, priklausančia vien Tėvui ir nieko negalinčia Jam atsakyti. Tokiu būdu Kristuje apsireiškia trinitarinės meilės paslaptis. Kontempliuojant šią paslaptį, žmogaus meilė randa tvirtą atramos tašką ir jaučiasi pajėgi radikaliai ir visuotinei meilei.¹⁶ Ir ši meilė randa savo išraišką skaistybėje “dėl dangaus karalystės” /plg. Mt 19,12/.

Raniero Cantalamessa, remdamasis Konstitucija *Perfectum caritatis*, išskiria 4 pašvęstosios skaistybės dimensijas: egzistencinę, pranašiškąją, misijinę ir eschatologinę – “sužadėtinės” dimensiją.¹⁷

Egzistenciškai skaistybė yra Dievo malonė, kuri ypatingu būdu išlaisvina žmogaus

¹³ plg. Dajczer T., *Tikėjimo įžvalgos*, Vilnius, 1998. –P. 173.

¹⁴ Maceina A., *Ora et labora*, Perugia, 1987. –P. 195.

¹⁵ plg. PC 12

¹⁶ plg. VC 88

¹⁷ plg. Cantalamessa R., *Virginity*, New York, 1995. –P.49-50.

širdį /plg. 1 Kor 7, 32–35/, kad ji galėtų labiau užsidegti Dievo ir žmonių meilei¹⁸. Tai laisvė mylėti, kylanti iš ypatingo gilaus ryšio su Dievo meilės paslaptimi. Būtent Eucharistija, kaip regimas šios meilės pasireiškimas ir “susieja mus su Dievu nepakartojamais meilės saitais”.¹⁹

Tačiau dėl mūsų meilės netobulumo čia slypi pavojus, kurį taikliai išreiškia prancūzų rašytojas Charles Peguy: “Kadangi jie nepriklauso niekam kitam, jie įsitikinę, kad priklauso Dievui. Kadangi jie nieko kito nemyli, jie mano, kad myli Dievą”.²⁰

Todėl skaistybei gyvybiškai svarbus yra meilės ryšio su Dievu nenutrūkstamumas. Tik nuo šio ryšio priklauso vienuolinio luomo “vaisingumas”. Eucharistija yra begalinės Dievo meilės liudijimas ir vaisius. Ji įgalina tuos, kurie prie jos artinasi, gyventi nepadalinta vaisinga meile, “tapti Eucharistija Dievui”.²¹

Pašvęstoji skaistybė “tam tikru būdu simbolizuoja dangaus turtus”.²² Tai pranašiškoji jos dimensija. Kaip Senojo Testamento pranašai simboliniais veiksmais skelbė Dievo užmojų savajai tautai, taip ir vienuolinio luomo žmonės, Dievo meilės dėka išsilaisvindami iš jausmų ir instinktų vergovės, liudija Dievo vaikų laisvę ir laimę, amžinojo gyvenimo tikrovę. Šiuolaikinis Bažnyčios mokymas ypatingai pabrėžia pozityviąją šio įžado pusę, būtent tai, kad pašvęstasis skaistumas pasireiškia kaip džiaugsmo ir laisvės patirtis.²³

Kad toks liudijimas būtų tikrai autentiškas, reikalingas gilus tikėjimo žvilgsnis, kuris pirmiausiai pripažįsta savo silpnumą ir nuodėmingumą ir visko laukia iš Dievo. Tada Eucharistija kaip tikėjimo sakramentas, jungdama mūsų silpnumą su Dievo stiprybe, gydo ir pašventina, laiduodama amžinojo gyvenimo su Dievu tikrovę. Būtent toks gilusis tikėjimas ir pasitikėjimas ypatinga Dievo globa, kurį vienuoliai išreiškia profesijos metu Eucharistinio Jėzaus akivaizdoje, ir yra to gilaus džiaugsmo ir laisvės priežastis, kuriais liudijami dangaus turtai, t.y. pats Dievas.

¹⁸ plg. PC 12

¹⁹ Philippe M.-D., *Sekti paskui Avinėlį*, Vilnius, 1999. –P. 93.

²⁰ plg. Cantalamessa R., *Virginity*, New York, 1995. –P. 32.

²¹ Cantalamessa R., *Eucharistija - mūsų pašventinimas*, Kaunas, 1999. –P. 23.

²² PC 12

²³ plg. VC 88

Pašvęstoji skaistybė “tinkamiausiai išreiškia vienuolių nepadalintos širdies atsidavimą Dievo tarnybai ir apaštalavimo darbams”.²⁴ Tai misijinė dimensija.

Čia ypatingai išryškėja skaistybės paradoksai: laisvai pasirenkama vienatvė, kad tarnautų ir liudytų meilę visiems ir kiekvienam. Reikia iš karto daryti skirtumą tarp vienatvės ir vienišumo. Vienatvės tikslas – meilė broliams. Vienuolis per skaistybės įžadą pasirenka Kristaus vienatvę ir išgyvena ją kartu su Kristumi. Tokiu būdu ši vienatvė tampa vertingu gyvenimo pasirinkimu, sekimu Kristumi, kuris ją pasirinko pilnai, laisvai ir iš meilės savo žemiškajame gyvenime ir ypatingai ant kryžiaus ir Eucharistijoje. Pasirinko vienatvę, kad visus padarytų savo sužadėtiniais, kad Eucharistijoje priimtų visus ir darytų juos broliais. Todėl skaistybė nėra privatus dalykas, o charizma, duota bendram labui.

Sekdamas Kristumi vienuolis per skaistybę pilnai atsiveria Dievui ir taip tampa toks atviras žmonėms kaip Eucharistija. Nepadalintos meilės tyla veda jį į vidinę ramybę, įgalina geriau suprasti kitus ir sėkmingai apaštalauti.²⁵ Iš šios vidinės skaistybės tylos vienuolis gali kreiptis į kiekvieną žmogų – į jaunuolius, šeimas – ir rodyti, jog Dievo meilės galia gali padaryti didžius dalykus žmogiškoje meilėje. Tai labai svarbus uždavinys šiandienos pasaulyje, kur vis labiau pasigendama vidinių žmogiškų santykių skaidrumo.²⁶

Ketvirtoji pašvęstosios skaistybės dimensija – eschatologinė, t.y. “sužadėtinės”, “primena tikintiesiems Dievo parengtas nuostabias vestuvės, kurios mums bus pilnutinai apreikštos būsimaisiais amžiais, kai Kristus bus vienintelis Bažnyčios jaunikis”.²⁷

Dievo tauta – Bažnyčia, trokšdama vienybės su savo Kūrėju, yra “mergelė, sutuokta su Kristumi kaip tik taip, kaip Senojo Testamento Dievo liaudis buvo mergelė, sutuokta su Jehova”.²⁸ Būdami dangiškosios Sužieduotinės ir būsimojo gyvenimo paveikslas, jie gyvena ypatingoje eschatologinėje įtampoje, kuri virsta Karalystės plitimo misija ir laukimu.²⁹

Eucharistija, būdama amžinojo gyvenimo Puota, yra mistinės Sužadėtinės – Bažnyčios ir Sužadėtinio – Kristaus vestuvių puotos laidas.

²⁴ PC 12

²⁵ plg. Lebeau P.SJ, *La vie religieuse un chemin d'humanité*, Namur, 1992. –P. 61, 68, 99.

²⁶ plg. VC 88

²⁷ PC 12

²⁸ Paškus A., *Kunigo meile*, Vilnius, 1996. –P. 71.

²⁹ plg. VC 7 ir 27

Taigi, pašvęstoji skaistybė, būdama išskirtine Dievo meile, bekompromisinio broliško gyvenimo Kristaus širdyje šaltinis ir giliausios Kristaus Mistinio Kūno ir Galvos vienybės simbolis³⁰, savo pagrindą, tikslą ir misiją randa Dievo meilės pažinime, Paskutinės Vakarienės paslapyje, kada Jėzus, “mylėdamas savuosius pasaulyje, parodė jiems savo meilę iki galo” /Jn 13, 1/. Kontempliuodami eucharistinį Kristų, mokomės “mylėti Kristaus širdimi”³¹, o tai ir yra įžado esmė.

1.3. Klusnioji laisvė

Ką reiškia sekti klusniu Jėzumi evangelinių patarimų keliu ir ką tai turi bendro su Eucharistija?

Pakludamas Tėvo valiai, Jėzus tapo žmogumi, gyveno kuklų Nazareto gyvenimą, žodžiais ir darbais skelbė Gerąją Naujieną. Pakludamas Dievo išganymo planui, Jis pasilieka Eucharistijoje ir ryžtasi kryžiaus kančiai, pagaliau Prisikėlimo šlovėje vėl sugrįžta į Tėvo glėbį. Jo gyvenimo duona – vykdyti valią to, kuris Jį siuntė /plg. Jn 4, 34/.

Visa tai – sūniškos priklausomybės aktas. Sūnaus paklusnioji meilė savo viršūnę pasiekia ant Kalvarijos, kada Jėzus atiduoda save į rankas Dievo, kuris buvo apleidęs. Būtent tai ir yra paklusnumas ligi mirties, tai mūsų išgelbėjimo uola.³²

Jėzaus paklusnumas yra laisvas, nes tai yra valios auka iš meilės. Mylėdamas Tėvą, Sūnus nori tik to, ko nori Tėvas. Tai dieviškųjų Asmenų meilės ir vienybės slėpinys. “Mano Siuntėjas yra su manimi, jis nepaliko manęs vieno, nes visuomet darau, kas jam patinka” /Jn 8, 29/.

Tokiu būdu “Jėzus yra tobulos laisvės su visišku klusnumu Dievo valiai gyva ir asmeniška sinteze.”³³

Vienuolinis klusnumas – tai Kristaus klusnumo Tėvui sekimas. Jėzaus pavyzdys liudija, jog klusnumo kelias yra žmogaus laisvės paslaptis.³⁴ Per Kristaus klusnumą gavę

³⁰ Plg. Paul VI, Apostolic exhortation *On the Renewal of the Religious Life According to the Teaching of the Second Vatican Council* 13

³¹ VC 75

³² plg. Cantalamessa R., *Obedience*, Boston, 1989. –P. 20.

³³ *Eucharistija ir laisvė, 46-ojo Tarptautinio Eucharistinio kongreso pagrindinės tezės*, 1997

³⁴ plg. VC 91

“Dievo vaikų garbės laisvės” /Rom 8, 21/ laidą, klusnume randame kelią į šį išlaisvinimą. Klusnumas yra išlaisvinimas nuo nuodemės kaip netikro gėrio pasirinkimo. Kadangi Kristus yra žmogaus Pirmavaizdis, Jis neša savyje giliausią mūsų esmę. Todėl paklusti Jam, reiškia paklusti ir giliausiai mūsų esmei. Taigi, Kristaus valia yra giliausioji mūsų pačių valia.³⁵ Būdami klusnūs tampame laisvi atsakingai apsispręsti už tikrą gėrį.

Ir kaip Atpirkimas įvyko per Kristaus paklusnumą iki mirties /plg, Pil 2, 8/, taip ir vidinis žmogaus išsilaisvinimas įvyksta “per mirtį” paklusnume. Iš tikrųjų paklusti reiškia mirti, nes niekas taip nenumarina žmogaus valios, kaip tiesioginis kontaktas su Dievo valia, - dieviškoji valia yra “aštresnė už dviašmenį kalaviją” /plg. Žyd 4, 12/.³⁶ Tik tokiu būdu Šventoji Dvasia, prasiskverbdama į giliausią sielos buveinę, gali joje įsikurti ir pašventinti savo buvimu.

Kristaus radikalus paklusnumas Tėvui kasdien sudabartinamas Eucharistijoje. Šv. Mišiose švęsdami Kristaus mirties ir prisikėlimo atminimą, kartu švenčiame ir Jo visiško paklusnumo slėpinį. Jėzaus Kūno ir Kraujo priėmimo mes maitinamės Jo paklusnumu. Tokiu būdu suprantame, jog paklusnumas prieš būdamas dorybe yra dovana, ir prieš būdamas įstatymu yra malonė.³⁷

Vienuoliai, paklusnumo įžadu paaukodami visišką savo valios atsisakymą, kaip savo pačių auką Dievui³⁸, įsipareigoja pilnai atsiliepti šiai Dievo malonės dovanai. Vienuolinis luomas šiuo atžvilgiu turi ypatingą privilegiją – Šventosios Dvasios vadovavimą per vyresnius. Eucharistija – Šventosios Dvasios ir žmogaus darbo vaisius – suteikia išminties ir jėgų gyventi šioje tiesioginėje priklausomybėje nuo Dievo Dvasios kiekviena gyvenimo akimirka.³⁹

Eucharistija, kaip Dievo meilės sakramentas, kuriame Kristus paklusnume aukojasi Dangiškajam Tėvui, paneigia nuomonę, kuri priešpastato klusnumą ir meilę. Tik meilėje klusnumas tampa laisvu, tik per elementarią valių vienybę klusnume, tampa įmanoma aukštesnė ir tobulesnė valių vienybė meilėje.⁴⁰

³⁵ plg. Maceina A., *Ora et labora*, Perugia, 1987. –P.203.

³⁶ plg. Cantalamessa R., *Obedience*, Boston, 1989. –P. 52.

³⁷ plg. ten pat. –P. 28.

³⁸ plg. PC 14

³⁹ plg. Merton T., *Gyvenimas ir šventumas*, Vilnius, 1997. –P. 133.

⁴⁰ plg. ten pat, –P. 64.

Taigi, Eucharistija, suteikdama mums sūniško klusnumo malonę ir galimybę išsivaduoti iš visokios nelaisvės, duoda pagrindą vienuoliškam klusnumui kaip visiškam atsivėrimui malonei ir pasiryžimui pilnai atsiduoti Šventosios Dvasios išlaisvinančiam veikimui.

“Paklusnumas yra raktas į Dievo širdį”⁴¹, kurioje glūdi mūsų laisvės paslaptis.

⁴¹ Cantalamessa R., *Obedience*, Boston, 1989. –P.75.

II EUCHARISTIJA – BENDRO GYVENIMO PAGRINDAS

Bendras gyvenimas bendruomenėje – viena iš pagrindinių vienuolinių gyvenimą charakterizuojančių žymių.

II Vatikano Susirinkimas, kalbėdamas apie pašvęstojo gyvenimo bendruomeninį aspektą, įveda naujus terminus – “broliškumas”, “šeima”. Tai apibūdinama kaip Šventosios Dvasios dovana. Dvasia, įliedama į širdis Dievo meilę, duoda pradžią bendruomenei, kuri šios Dvasios dėka tampa Dievo vardu susibūrusi šeima.⁴² Tai Trejybės gyvenimo sekimas. Švč. Trejybėje Dievas atskleidžia save kaip tobulą bendrystę meilėje, iš kurios kyla Dovana – Šventoji Dvasia - Bažnyčios Kūrėja. Bažnyčiai paliktas “vienybės ženklas ir meilės ryšys”⁴³ – Šventoji Eucharistija yra visos krikščionių bendrystės pagrindas ir centras. Vienuolinė bendruomenė, kuri ypatingu būdu dalyvauja Bažnyčios paslapyje “dėl pasaulio gyvybės”⁴⁴, taip pat kuriasi Eucharistijos pagrindu ir jos dėka.

Popiežius Jonas Paulius II pabrėžia, jog Eucharistija – tai visos Bažnyčios gyvybinis centras. Eucharistijos šventimas ir kontempliavimas turi būti egzistencinė dimensija kiekvienoje bendruomenėje.⁴⁵

Visose vienuolinių institutų Konstitucijose nariai skatinami kasdien jungtis su Eucharistiniu Jėzumi. Jėzus, vienijantis su mumis Eucharistijoje, perkeičia mus į save, kad kaip Jis galėtume būti Tėvo duona ir žmonių duona, t.y. būtume visiškai Tėvo kaip Jėzus, per Jį ir Jame, ir visiškai atsidavę broliams.⁴⁶

Taip dėka Eucharistijos Dievas sujungia mus į vieną meilės šeimą Švenčiausios Trejybės paslapyje, kad išsipildytų Kristaus troškimas: “Kaip Tu, Tėve manyje ir aš Tavyje, tegul ir jie būna viena mumyse” /Jn 17, 21/.

⁴² plg. PC 15

⁴³ SC 47

⁴⁴ plg. *Broliškas gyvenimas bendruomenėje*, Roma, 1994. –P.16.

⁴⁵ plg. Pop. Jean-Paul II, *Aux religieuses et religieux*, Tinteniae, 1978-1980. –P.2.

⁴⁶ plg. T. Desplanques R.-M., *Konferencija Eucharistija ir vienuolinis gyvenimas*, Rankraštis, 1999

2.1. Tėvo duona

Ką reiškia Kristuje tapti Tėvo duona?

Kad tikrai giliai suvoktume Eucharistijos slėpinį, pirmiausiai turime suprasti, jog Kristus yra Tėvo Duona. Duona yra tai, kas tarnauja gyvybei. Jėzus yra Tėvo Tarnas ir vykdo Jo misiją /plg. Jn 14, 31/. Jis yra ir žmonių Tarnas, visiškai jiems atsidavęs.⁴⁷ Šios dvi tiesos pilnai atsiskleidžia Paskutinės Vakarienes metu.

Eucharistinė duona – tai ženklas, kuriuo Dievas parodo savo širdies gelmę. Tėvas myli mus kaip Jėzų /plg. Jn 17, 23/, o Jėzus, kuris yra Tėvo Duona ir žmonių Duona, myli mus ta pačia meile kaip ir Tėvas.

Eucharistijos šventimo metu, kada Jėzus tampa Tėvo Duona dėl mūsų išganymo, ir mes esame kviečiami visiškai paaukoti save Tėvui kartu su Kristumi. Tokiu būdu meilė, kuria Tėvas pamilo Jėzų, yra mumyse /plg. Jn 17, 26/, ir Tėvas tampa mūsų ir mūsų bendruomenės gyvenimo šaltiniu bei tikslu taip, kaip Jis yra Jėzaus gyvenimo šaltinis ir tikslas.⁴⁸

Apaštalinė adhortacija *Vita Consecrata* pašaukimo į pašvęstąjį gyvenimą esmę apibrėžia kaip Tėvo iniciatyvą. Iš savo pasirinktųjų Jis laukia atsakymo – visiško ir išskirtinio atsidavimo Jam. Veltui gaunamos Dievo meilės dovanos patyrimas yra toks stiprus, kad žmogus jaučia, jog turi atsiliepti, visą savo gyvenimą sudėdamas į Tėvo rankas.

Taigi, tapti Tėvo duona vienuoliui reiškia įvykdyti savo gyvenimo tikslą – iš meilės prisiimtu neturtu, skaistumu ir paklusnumu visiškai atsiduoti Tėvui ir Jo misijai, tokiu būdu tampant Jo meilės ženklu – duona žmonėms.

⁴⁷ plg. T. Desplanques R.-M., Konferencija *Eucharistija ir vienuolinis gyvenimas*, Rankraštis, 1999

⁴⁸ plg. *The International Bible Commentary*, Colledgeville, 1998. –P. 230.

2.2. Brolių duona

Paskutinės Vakarienės įvykyje Kristus sujungia du svarbius ženklus – tarnavimą iki kojų plovimo ir meilę iki visiško savęs atidavimo Eucharistijoje. Jėzus apreiškia save kaip Tarną, kaip žmonių Duoną. Duona – vargšų maistas ir kartu reikalingiausias dalykas mums apreiškia Kristaus tarnavimo paslaptį.

Paskutinės Vakarienės ir Kryžiaus pamoka leidžia mums suprasti du esminius dalykus: kad esame be galo mylimi, ir kad patys galime mylėti be ribų.⁴⁹ Ir po kojų plovimo, ir po Eucharistijos įsteigimo Kristus kartoja įsakymą elgtis taip, kaip Jis elgiasi /plg. Jn 13, 15 ir Lk 22, 19/. Taigi, besąlygiškas savęs atidavimas artimui per Kristaus žodžius ir pavyzdį ir Jo meilės galia tampa kiekvieno žmogaus privilegija ir pareiga.

Vienuoliai, ypatingu būdu įsipareigoję sekti Kristumi, “kur tik Jis eina” /plg. Apr 14, 4/, pašaukti kurti brolišką bendruomenę, kurioje pirmiausiai jie regimu būdu jie stengiasi įgyvendinti meilės įsakymą, paliktą Paskutinės Vakarienės veiksmis ir žodžiais. Įsigilindami į Eucharistijos slėpinį ir iš jo semdamiesi jėgų, palaiapsniui išsilaisviname iš poreikio būti centru, ašimi, apie kurią viskas sukasi, iš noro valdyti kitus ir pagaliau – iš baimės atiduoti save broliams ir seserims. Eucharistija įlieja mūsų širdyse Kristaus meilę ir tokiu būdu suteikia jėgų užmiršti save ir aukotis kaip Kristus.

Vienuolinė bendruomenė yra dovana, kuri reikalauja atsiliepimo. Šventosios Dvasios veikimu sujungtos meilės bendruomenės idealas neišvengiamai reikalauja atsiversti iš bet kokio nusiteikimo, priešingo Meilės Dvasiai.⁵⁰ Todėl mums duota Eucharistija, kuri leidžia suprasti, jog meilė reikalauja visiško atsidavimo kitiems, užmirštant save.⁵¹

Pirmųjų krikščionių bendruomenės centras buvo liturgija – Eucharistijos šventimas. Apaštalas Paulius šį šventimą įvardija dvejopai – kaip Viešpaties Vakarienę /plg. 1Kor 11, 20/ ir kaip Duonos laužymą /plg. 1Kor 10, 17/. Abu šie pavadinimai žymi bendruomeninį šventimo charakterį.

Valgyti Viešpaties Vakarienę reiškia broliškai dalintis viskuo, ką turi, kaip kad Kristus laužė duoną, t.y., pats save, kad visi valgytų ir turėtų dalį Jo gyvenimo aukoje.

⁴⁹ plg. *Broliškas gyvenimas bendruomenėje*, Roma, 1994. –P.28.

⁵⁰ plg. ten pat

⁵¹ plg. Philippe M.-D., *Sekti paskui Avinėlių*, Vilnius, 1999. –P.41.

Duonos laužymas apima tą, kuris laužia duoną ir tą, kuris ją priima. Pirmasis dalinasi dovana, antrasis eina į siūlomą bendrumą, atsiveria duodančiajam, dėkoja. Toks duonos laužymas ir priėmimas naikina narių skirtingumą: duona duodama dėl visų.⁵²

Vienuolinė bendruomenė, savo gyvenimo centru ir pagrindu turėdamas Eucharistiją, pirmųjų krikščionių pavyzdžiu tampa “viena šeima, susirinkusi Viešpaties vardu ir Dievo meilės vadovaujama”.⁵³

Bendruomenė, kurios nariai tampa duona vienas kitam, gali pati savimi liudyti pasauliui Dievo meilę. Meilė, kuri vienija tarpusavy brolius ir seserys, ragina ir kitiems perteikti šią vienybės bei meilės patirtį. Tokiu būdu visa vienuolinė bendruomenė tampa brolių duona, meilės misijonierė.

Eucharistinė Duona pažadina mūsų širdyse “socialinę” meilę, kuri bendram gėriui teikia pirmenybę prieš asmeninį gėrį. Tai įgalina kiekvieną bendruomenės narį apimti meile ir rūpesčiu savo bendruomenę, parapiją, Bažnyčią ir visą pasaulį, nes visi esame to paties Kristaus Kūno nariai.⁵⁴

Jėzus pirmiausiai yra vargšų Duona, nes Eucharistija reikalauja paprastos širdies tikėjimo ir kartu kuria šį širdies paprastumą, kuris įgalina mus susitikti su Kristumi po paslapties šydu. Tai vargšų Duona ir todėl, kad yra būtiniausias maistas silpnam ir nuodėmingam žmogui, duodantis jėgų pakilti ir tęsti tikėjimo kelionę.

Vienuolinė bendruomenė yra vargšų bendruomenė. Labai svarbu atpažinti Jėzų neturtingiausiuose, mažiausiuose, kartais atstumtuose broliuose bei seseryse ir, išdalinant save, “nepamiršti” tapti jų duona. Tik tokia bendruomenė gyvai liudija Meilės Dievą, kur visiems duodama ir iš visų priimama meilė.

H. von Balthasar pabrėžia, jog Eucharistija yra viso mūsų gyvenimo forma. Panašiai kaip Kristus mes galime tapti dovana Tėvui ir visiems žmonėms. Esame tikrai savimi, pilnais žmonėmis ir krikščionimis tiek, kiek per Jį, su Juo ir Jame tampame tikra dovana Tėvui ir mūsų broliams.⁵⁵

⁵² plg. Ivanauskas J., *Eucharistijos vardai Naujame Testamente* // Bažnyčios Žinios. –2000. –Nr. 4. –P.23-24.

⁵³ PC 15

⁵⁴ plg. Pop. Paul VI, Encyclical Letter *Mystery of Faith*, 1965. –P. 27.

⁵⁵ plg. *The International Bible Commentary*, Collegeville, 1998. –P. 236.

Siekiant šio idealo savyje ir bendruomenėse, pašvęstojo gyvenimo žmonės turėtų ypatingą dėmesį skirti Eucharistinei aukai, jos bendram šventimui.

2.3. Eucharistinė auka bendruomenėje

2.3.1. Šv. Mišios – Kristaus mirties ir prisikėlimo šventimas

II Vatikano Susirinkimas didelį dėmesį skiria liturgijos atnaujinimui ir ugdymui. Vien terminų keitimasis nuo šv. Mišių “klausymo” į jų “šventimą” rodo brandų ėjimą į vis gilesnį Eucharistinės aukos suvokimą ir išgyvenimą.

Liturginė konstitucija *Sacrosanctum Concilium* primena tikintiesiems, kad Jėzus Kūno ir Kraujo auka Šv. Mišiose įamžino Kryžiaus įvykį iki savo antrojo atėjimo ir paliko Bažnyčiai savo mirties bei prisikėlimo atminimą, velykinį pokylį.⁵⁶ Šiame atminime Kristaus Kryžiaus auka, paaukota vieną kartą visiems laikams /plg. Žyd 7, 27/, sudabartinama, Kristaus Velykos įvyksta čia ir dabar. “Kada tik aukojama ant altoriaus Kryžiaus auka, kuria paaukotas mūsų velykinis Avinėlis Kristus, yra vykdomas mūsų atpirkimo darbas.”⁵⁷

Būdamas Velykų įvykio atminimas, Eucharistijos šventimas taip pat yra ir auka. Čia Kristus, kaip ir ant kryžiaus, atiduoda mums savo Kūną ir Kraują, kuris buvo “už daugelį išliejamas nuodėmėms atleisti” /Mt 26, 28/.

Kryžiaus auka ir Eucharistijos auka yra ta pati vienintėlė auka, skiriasi tik aukojimo būdas. Eucharistinėje aukoje nekruvinu būdu aukojamas tas pats Kristus, kuris kartą kruvinu būdu paaukojo save ant kryžiaus.

Svarbu prisiminti, jog Eucharistija yra ir Bažnyčios auka. Kaip Kristaus Kūno nariai, tikintieji jungiasi šioje aukoje su Jėzumi, ir dalyvauja joje savo darbais, kentėjimais ir maldomis. Tokiu būdu ant altoriaus sudabartinama Kristaus auka suteikia galimybę visiems krikščionims visais laikais susivienyti su Jo auka.⁵⁸

⁵⁶ plg. SC 47

⁵⁷ LG 3

⁵⁸ plg. KBK, 293-294

Taigi, Šv. Mišių šventimas ypatingu būdu įgyvendina mumyse Kristaus Kryžiaus Įvykį, tuo pačiu atveriant mus Jo tobulos meilės išsiliejimui čia ir dabar, tiek, kiek leidžiame šiai meilei į save įsiskverbti, kiek leidžiame save pakeisti tam, kad patys eitume iki meilės viršūnės. Dievo meilės sujungta bendruomenė Eucharistijos šventimu priartėja prie šios meilės šaltinio ir pati gali tapti tobula meilėje būtent dėka Eucharistijos – Dievo atperkamojo meilės darbo sudabartinimo.⁵⁹

Krikščioniška bendruomenė privalo būti ir prisikėlimo ženklu, Kristaus pergalės ženklu. Velykinis bendruomenės liudijimas yra nuskurdinamas ir geriausiu atveju pasireiškia tik kaip infantiliškas džiaugsmas, jei nesame atviri Kristaus Getsemanės patirčiai, jei vienuolinių įžadų “taip” nėra sutikimas išgyventi visą Jahvės tarno dalią, papildyti tai, ko dar trūksta Kristaus klusnumui /plg. Kol 1, 24/.⁶⁰ Taigi, tik bendruomenė, kuri realiai išgyvena ir pripažįsta savo ir aplinkinio pasaulio nuodėmingumo ir netobulumo būklę ir stengiasi glaudžiai jungtis su savo galva – Kristumi Jo atpirkimo darbe ir kentėjimuose,- tik tokia bendruomenė gali realiai išgyventi Kristaus Velykas bei švęsti jas džiaugsminga liturgija “ne su senu raugu, ne su blogybės ir nelabumo raugu, bet su nerauginta tyros širdies ir tiesos duona” /1Kor 5, 7-8/.

Šv. Mišių kaip Kristaus kančios ir prisikėlimo įvykio šventimas primena dvi realybes - pasaulio nuodėmingumo tikrovę, kuriai reikalingas Kristaus atpirkimas, ir Dievo meilės pergalės tikrovę, kurią liudija Prisikėlimas. Švęsdama šias paslaptis, vienuolinė bendruomenė kviečiama būti atvira šiom tikrovėm ir tapti nuostabių Dievo darbų liudininke pasaulyje.

2.3.2. Liturgija – bendruomenės centras ir vienybės pagrindas

Beveik visos vienuolinės regulos įpareigoja savo bendruomenių narius kasdien dalyvauti Eucharistinėje Aukoje. Konstitucijos *Lumen Gentium* ir *Sacrosanctum Concilium* apibrėžia Eucharistinę liturgiją kaip Bažnyčios ir viso krikščioniško gyvenimo versmę ir viršūnę, kuri kuria ir išreiškia meilės vienybę tarp tikinčiųjų.⁶¹ Dekretas

⁵⁹ plg. Hennaux J.-M., *La mystère de la vie consacrée*, Namur, 1992. –P.62.

⁶⁰ plg. Cantalamessa R., *Velykų slėpinys*, Kaunas, 1999. –P.33.

⁶¹ plg. LG 11 ir SC 10

Perfectae Caritatis įsakmiai kviečia vienuolinio luomo žmonės maitinti brolišką meilę ir vienybę iš turtingiausio – Mišių aukos šaltinio.⁶²

Taigi, Eucharistijos šventimas turi būti bendruomenės centras, jos širdis ir bendruomeninio gyvenimo viršūnė, kai esame labiausiai vieningi su kitais, kai viskas aukojama Tėvui per Jėzų. Tai ir dėkojimo už bendruomenę, Bažnyčią ir visą pasaulį šventimas.

Evangelijoje pagal Joną skaitome Jėzaus palyginimą apie vynmedį ir šakelės /plg. Jn 15, 1-6/. Tai giliausios vienybės su Kristumi ir tarpusavy simbolis. Šiai vienybei sukurti Jėzus duoda meilės įstatymą ir įsteigia Eucharistinę auką, kad per tai susirinktume į tarpusavio komuniją, atsiduodami Tėvui per Jo Sūnų Jėzų, su Juo ir Jame, kad tokiu būdu bendruomenė taptų Karalystės žemėje buvimo vieta ir gyvenimo Šventosios Dvasios meilėje versmė.⁶³

Vienuolinio gyvenimo tikslas – vienybėje su Kristumi būti paaukotiems Tėvui. Šv. Mišiose vienuoliai aukoja savo įžadus vienybėje su neturtinguoju, paklusniuoju ir skaisčiuoju Jėzumi. Šioje vienybėje su Juo ir žmogaus gyvenimas tampa išganymo šaltiniu. Tampama Nukryžiuotojo kūno nariu, paaukotu Tėvui už pasaulio išganymą.

Eucharistinės aukos šventimas primena, jog Jėzus trokšta ir narių tarpusavio vienybės: “Tegul visi būna viena! Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje, tegul ir jie bus viena mumyse” /Jn 17, 21/. Ypatingai šv. Komunijos metu, kai matome Jėzų išskirtiniu būdu atsiduodant kiekvienam broliui ir seseriai, matome ir Tėvo meilę, kuris savo širdyje nešioja kiekvieną. Ir kaip nė vienas nėra atstumtas nuo bendrystės Kristaus Komunijoje, taip nė vienas negali būti išskirtas iš bendruomenės komunijos ir nuo komunijos savo brolio ar sesers širdyje.

Popiežius Jonas Paulius II pabrėžia šį eucharistinį meilės žvilgsnį: “Eucharistija mums parodo, koks vertingas Dievo akyse yra kiekvienas mūsų brolis ar sesuo, jei Kristus duonos ir vyno pavidalais siūlo save visiems vienodai. Autentiškas eucharistinis kultas skatina mus geriau suvokti kiekvieno asmens orumą. Šio orumo suvokimas tampa giliausiu mūsų santykio su artimu motyvu.”⁶⁴

⁶² plg. PC 8

⁶³ plg. Vanier J., *Bendruomenė atleisti ir švęsti*, Vilnius, 1998. –P.326.

⁶⁴ Pop. Jonas Paulius II, *Dominicae Cenaе* 6

Todėl labai svarbus yra susitaikymo bendras šventimas ir ramybės palinkėjimas šv. Mišių metu. Tai žestas, kuris išgrynina širdį, kad galėtume priimti Jėzų ir broliuose ir Eucharistijoje.

III VIENUOLINIO GYVENIMO UŽDAVINYS – PRIIMTI IR LIUDYTI

Vienuolinio gyvenimo luomas turi pranašišką charakterį, ypatingu būdu dalyvaudamas pranašiškoje Kristaus misijoje. Ši funkcija išplaukia iš radikalaus sekimo Kristumi, kas būdinga pašvęstajam gyvenimui ir iš to išplaukiančio atsidavimo misijai.

II Vatikano Susirinkimo Konstitucija *Lumen Gentium* vienuoliniam luomui priskiria ženklo funkciją,⁶⁵ nes pirminis jo uždavinys – priimti ir liudyti Kristų bei evangelines vertybes asmenine meile Dievui ir vargšams, kuriuose Jis gyvena.

Apaštalinė adhortacija *Vita Consecrata*, remdamasi patristine tradicija, kaip vienuolinio gyvenimo modelį rodo pranašą Eliją – Dievo draugą ir liudytoją. Jis gyveno Dievo kontempliacijoje ir drąsiai skelbė Dievo valią tautai bei gynė vargšus. Taigi, tikro pranašiško liudijimo pradžia yra draugystė su Dievu, įsiklausymas į Jo žodį ir įsiziūrėjimas į laiko ženklus iš dieviškos perspektyvos. Šiame draugystės dialoge, Dievo valios ieškojime, gimsta meilė, kuri kviečia visą savo egzistenciją pašvęsti Dievo karalystės kūrimui.⁶⁶

Vienuoliai, Šventosios Dvasios veikimu gavę pašvęstojo gyvenimo charizmą, kviečiami būti Dievo meilės priėmėjais ir liudytojais. Šią meilę žymi, primena ir įgyvendina Eucharistija. Ji kaip meilės ženklas atskleidžia Dievo darbą žmonijoje pagal Kristaus žodžius: “Mano Tėvas darbuojasi ligi šiolei, todėl ir aš darbuojuosi” /Jn 5, 17/. Gavus šią laisvą meilės dovaną, mummyse kyla gyvas meilės atsakas. Eucharistijos dėka ne tik pažįstame meilę, bet ir patys tampame meilės nešėjais.⁶⁷

⁶⁵ plg. LG 44

⁶⁶ plg. VC 84

⁶⁷ plg. Pop. Jonas Paulius II, *Dominicae Cenae* 5

3.1. Dievo meilės kontempliacija Eucharistijoje

Šiandieninė Bažnyčia įsakmiai pabrėžia, kad kiekvienų vienuolinių namų bendruomenės centras yra koplyčia, kur švenčiama ir adoruojama Eucharistija kaip visos Bažnyčios veiklos šaltinis ir viršūnė.⁶⁸ Jokia krikščioniška bendruomenė negali gyvuoti, neturėdama pagrindo Eucharistijos kulte. Čia prasideda bendruomeninis auklėjimas. Šis kultas yra tikras ir pilnutinis tik tada, jei veda prie meilės darbų ir krikščioniško liudijimo.⁶⁹

Toliau nagrinėsime du pagrindinius eucharistinės kontempliacijos tikslus – Dievo pažinimą ir Dievo atpažinimą pasaulyje. Abu šie aspektai atskleidžia Dievo meilės slėpinį, kurio išgyvenimas yra pašvęstojo gyvenimo kertinis akmuo.

3.1.1. Aš Esu, kuris Esu

Eucharistinės kontempliacijos metu meilės dialoge žmogus pirmiausiai pažįsta Dievą, kuris jam apsiereiškia kaip Esantysis. Tabernakulis, kuriame Jis laukia ir siūlo save, yra lyg ėrškėčių krūmas, vieta, kur Dievas apreiškia savo vardą – Aš Esu, kuris Esu /plg. Iš 3, 14/.⁷⁰

Bažnyčios Tradicijoje pamėgtas ir Naujojo Testamento įvaizdis – Kristaus Atsimainymas. Kaip ant Taboro kalno mokiniai kontempliuoja Kristaus – Viengimio Tėvo Sūnaus šlovę, taip ir adoracijos metu, būdami paslapties ir kartu apsiereiškimo akivaizdoje, “mes visi, atidengtu veidu Viešpaties šlovę atspindėdami, daromės panašūs į jo atvaizdą, ir Viešpaties Dvasios veikimu vis didėja mūsų garbingumas” /2Kor 3, 18/.

Eucharistijos garbinime, labai asmenišku ir intymiu būdu prisiliečiant prie Dievo savęs apreiškimo, mumyse įspaudžiamas ir tobulinamas Kristaus paveikslas.⁷¹

Eucharistinė kontempliacija savo esmėje yra kryžiaus kontempliacija. Evangelija pagal Joną liudija: “Kai Žmogaus Sūnų būsite aukštyn iškėlę,- suprasite, kad Aš Esu” /Jn 8, 28/. Kristaus kryžiaus įvykis yra Apreiškimo kulminacija. Po jo stoja didžioji Dievo

⁶⁸ plg. Kanonas 608

⁶⁹ plg. OT 6

⁷⁰ plg. Ferero B., *Māte Terēze māca mūs lūgt // Viņš ir dzīvs!* –1993. –Nr.9. –P. 22.

⁷¹ plg. Pop. Jonas Paulius II, *Dominicae Cenaes* 5

tyla. Eucharistija jau yra Dievo tyla, mumyse išlietos Dievo meilės tyla.⁷² Taigi, esame kviečiami kontempliuoti Jėzų, iškeltą ant kryžiaus, kur Jis savo tylėjimu ir vienatve patvirtina absoliučią Dievo transcendenciją, kur Jis savo kūne nugali nuodėmę ir visus traukia prie savęs /plg. Jn 12, 32; 19, 34. 37/. *Vita Cosecrata* pabrėžia, jog būtent šis Aš Esu pažinimas nukryžiuotame Kristuje įkvėpia visus pašaukimus. Dievo meilės paliesti daugelis vyrų ir moterų čia vis iš naujo išgirsta pašaukimą sekti Avinėlių, kur tik Jis eis /plg. Apr 14, 1-5/.⁷³

3.1.2. Dievas su mumis

Kontempliuodami atpažįstame Dievo veikimą mus supančiame pasaulyje. Vėl panaudojant Taboro ir Kalvarijos kalnų įvaizdžius, galime įžvelgti ne tik Dievo Sūnaus išaukštinimą ir pašlovinimą, bet ir susitikimą su visa gyvenimo realybe bei kančia. Atsimainymas rengia mus susitikimui su kančios kryžiumi. Kontempliacija yra kartu “kopimas į kalną” ir “nusileidimas nuo kalno”: vienai akimirksniui apimti trinitarinio gyvenimo ir amžinybės spindėjimo, tuoj pat esame sugražinami į kasdieninį gyvenimą, kur matome Jėzų, pažemintą žmogiškoje prigimtyje, raginantį mus leistis kartu su Juo į slėnį ir ten vykdyti Tėvo planą sekant Jį Kryžiaus kelyje.⁷⁴

Pašvęstojo gyvenimo žmonėms, kurie pakviesti būti ypatingu ženklu pasaulyje, labai svarbu giliai asmeniškai patirti šiuos regimus Dievo meilės plano ženklus tiek dieviško pažinimo džiaugsmu, tiek ir kasdienybės kryžiaus realybėje. Jie turi patirti, jog Kristus jų tabernakulyje yra tikrai Emanuelis – Dievas su mumis. Dieną ir naktį Jis yra tarp mūsų ir eina meilės sargybą.⁷⁵

Kontempliuojančio asmens bendradarbiavimas pasireiškia Kristaus iniciatyvos priėmimu. Reikia leisti, kad pažįstamas, atpažįstamas ir išpažįstamas Eucharistinis Kristus taptų svarbiausia mūsų egzistencijos dalimi, kad nebe mes gyventume, bet gyventų mumyse Kristus /plg. Gal 2, 20/. Reikia išmokti būti rastam, mylimam ir pasisąvintam

⁷² plg. Philippe M.-D., *Sekti paskui Avinėlių*, Vilnius, 1999. –P.39.

⁷³ plg. VC 23

⁷⁴ plg. VC 14

⁷⁵ plg. Pop. Paul VI, Encyclical Letter *Mystery of Faith* 26

Dievo, kad tokiu būdu Jo veikimas mumyse peržengtų mūsų silpnumo ribas. Kontempliuojant besąlyginę Dievo meilę, kai susitinka du žvilgsniai – Dievo ir žmogaus, įvyksta žmogiškojo požiūrio perkeitimas. Tai leidžia Viešpačiui suteikti mums Dvasios jėgų mainais už mūsų silpnumą ir kančią.⁷⁶ Tokiu būdu Taboro-Golgotos kelias veda į pergalę, į Velykų slėpinį.

Švenčiausiame Sakramente susitinkame su prisikėlusiuoju Kristumi, Gyvybės Duona, kuri teikia gyvybę visiems, kas prie jos artinasi /plg. Jn 6, 57/.

Asmeninis Velykų įvykio patyrimas tęsiasi siuntime. Esame siūsti būti šių slaptoje vykusių įvykių liudytojais pasaulyje /plg. Lk 24, 48/ pagal savo pašaukimą ir charizmą, kad Kristaus patikėta meilės misija realizuotųsi mūsų gyvenime.

3.2. Apaštalavimo pagrindas

Vienuoliai, sekdami “iš arčiau” Kristų, kuris “pasistatė palapinę tarp mūsų” /plg. Jn 1,14/ yra pašvenčiami ir apaštalais siunčiami į pasaulį, kad sektų Jo pavyzdžiu ir tęstų Jo misiją – liudytų Dievo meilę /plg. Jn 15, 27/.

Iš esmės šis siuntimas galioja kiekvienam krikščioniui. Bažnyčia Eucharistijos šventime įveda mus į Kristaus gyvenimą ir skatina darbais bei žodžiais skelbti tikėjimo paslaptį.⁷⁷ Dalyvaujantys šv. Mišiose įpareigojami ir įsipareigoja misijinei veiklai. Dovanai gavę Gerosios Išganymo Naujienos vaisius, dovanai turime dalinti juos kitiems /plg. Mt 10, 8/. Kiekviena Eucharistinė Puota baigiama misijiniu siuntimu: eiti ir skelbti visiems Viešpaties prisikėlimą ir skleisti Jo ramybę.⁷⁸

Pašvęstojo gyvenimo žmonės šaukiami Kristų laikyti savo gyvenimo “viskuo”, atsiliepdami į šį pašaukimą, kartu įsipareigoja visiškai atsidėti misijai. Kaip visas Jėzaus gyvenimas buvo misija bendrystėje su Šventąja Dvasia /plg. Lk 4, 18/, taip ir vienuolinis gyvenimas, bendradarbiaujant su Dvasia - jo charizmos šaltiniu - tampa misija. Evangelinių patarimų profesija daro žmogų visiškai laisvu Evangelijos skelbimui.

⁷⁶ plg. Merton T. Gyvenimas ir šventumas, 1997. –P.50.

⁷⁷ plg. PO 5

⁷⁸ plg. *Jėzus Kristus – vienintelis pasaulio Išganytojas, Naujojo Gyvenimo Duona: 47-ojo Tarptautinio Eucharistinio kongreso pagrindinės tezės*, 16

Apaštalinė adhortacija *Vita Consecrata* pabrėžia, jog vienuolinis pašaukimas iš esmės yra misijinis, ir ne tik apaštališko, bet ir kontempliatyvaus gyvenimo institutams. Svarbiausias pašvęstojo gyvenimo iššūkis ir uždavinys: asmeniniu liudijimu Kristų padaryti regimą pasaulyje.⁷⁹

Vienuolis vykdo misiją pačiu savo pašventinimu, kurį liudija pagal instituto charizmą ir veiklos planą.

Pirmiausiai pats pašvęstasis gyvenimas, ištikimybė vienuoliniams įžadams yra Kristaus liudijimas. Gyvenimas pagal evangelinius patarimus sukuria žmoguje laisvą vietą Dievo veikimui ir apsiereiškimui. Toks žmogus tampa tikrai neturtingas dvasia. Toks neturtas yra būtina sąlyga, kad būtum tikras tarnas. Tik neturtingas žmogus sugeba viską priimti kaip dovaną ir taip liudyti besąlyginį Dievo rūpestį ir meilę.

Iš kitos pusės, dvasios neturtas moko didžiadvasiškai ir besąlygiškai tarnauti, dovanoti save apaštalavimui ir darbams, skirtiems žmonių gerovei. Šis dovanos priėmimo ir dovanojimo aspektas leidžia suprasti vienuolinio apaštalavimo esmę: “vienuolis nėra žmogus, kuris daro dalykus: eina į mokyklas, ligonines, jaunimo centrus, bet jis yra žmogus, kuris, eidamas į mokyklą, ligoninę, jaunimo centrą, parodo, kad jį tai daryti verčia Kristaus meilė ir kad ši jo veikla yra Kristaus meilės pratęsimas.”⁸⁰

Tokiu būdu atliktas apaštalavimo darbas tampa medžiaga ir atnaša Eucharistinei aukai. Šis darbas tampa duona, aukojama Dievui, kad taptų Kristaus Kūnu.⁸¹ Taip gyvenimas tampa Eucharistija kartu su Jėzumi. Kasdienybės rutina ir monotonija, įprasminta eucharistinės meilės, įgauna naują prasmę. Tai jau nebėra iššvaistyta, prarasta diena, išskaidyta į tūkstančius dalykų, kurie, atėjus vakarui, nepalieka jokio pėdsako. Tai diena – Eucharistija. Kaip Jėzus, laužomas kaip duona, nepadalijamas, taip ir iš meilės ir meilėje laužomas gyvenimas neišbarstomas ir išlieka nepadalytas, nes jis yra Eucharistija.⁸² Tik save dalijant ir atiduodant mūsų gyvenimas lieka nepadalintas, t.y. vientisas, priklausantis vien Dievui.

⁷⁹ plg. VC 72

⁸⁰ Gambino V., *Pašvęstasis gyvenimas*, Marijampolė, 1998. –P.11.

⁸¹ plg. Philippe M.-D., *Sekti paskui Avinėljį*, Vilnius, 1999. –P.279.

⁸² plg. Cantalamessa R., *Eucharistija – mūsų pašventinimas*, Kaunas, 1999. –P.32.

Eucharistija, kuri savo esmėje yra visiems viskas visų išgelbėjimui /plg. 1Kor 9, 22/, ragina gilintis į Dievo išganomąjį planą, atsiverti Apvaizdos vedimui ir, skaitant laiko ženklus, ieškoti būdų atsiliiepti į iškilusias šiandienos žmogaus problemas. Paklusnumu įsipareigoję visame pirmiausiai ieškoti Dievo valios, vienuoliai yra pasirengę atsiliiepti Bažnyčios misijiniam siuntimui ir kasdien vis labiau rodyti Kristų, kontempliuojantį Tėvą, skelbiantį Dievo karalystę, gydantį, atverčiantį nusidėjėlius, laiminantį vaikus ir visiems gera darantį.⁸³

Labai svarbus ir savitas dalyvavimo Kristaus misijoje būdas yra broliškas gyvenimas bendruomenėje misijos dėlei. Vienuolinė bendruomenė yra ir pirminė misijos vieta ir jos šaltinis. Vienuolinis gyvenimas bus tuo labiau apaštalinis, kuo broliškesnis bus bendruomeninis gyvenimas ir stipresnis įsijungimas į specifinę instituto misiją.⁸⁴

Ir apaštalinio, ir kontempliatyvaus tipo vienuolynai turi dvejopą pavojų: arba per daug užsidaryti savyje, arba aktyvią savo veiklą nukirsti nuo šaltinio ir užmiršti, kad tik Kristus iš tikro atverčia ir siunčia savo Dvasią. Jei bendruomeninis gyvenimas neintegruoja misijos, o apaštalinis gyvenimas neapima bendro gyvenimo ir maldos, tai vienuolinė bendruomenė visada bus silpna ir nepatenkinta, neturinti šaknų. Vienuolinė bendruomenė negali pilnai egzistuoti be bendruomeninio apaštalavimo. Kiekvienas jos narys turėtų būti kito misijos dalimi, nors jų atliekami darbai būtų visiškai skirtingi.

Vienuolinis apaštalavimas nėra individuali kieno nors pareiga. Tai visiškai nepasisavintas aktyvumas, nes išplaukia iš bendruomenės siuntimo ir misijos. Tai gyvenimas klusnumu ir ištikimybe Evangelijai bei atvirumas Bažnyčios ir pasaulio reikalams.⁸⁵

Bendruomeninio vieningumo misijos vaisingumą gyvai liudija apaštalinė tradicija. Pirmoji krikščionių bendruomenė, kurioje “visi įtikėjusieji buvo vienos širdies ir vienos sielos” /Apd 4, 32/ ir kuri kasdien sutartinai rinkdavosi šventykloje ir savo namuose laužydavo duoną /plg. Apd 2, 46/, su didžia galybe liudijo apie Viešpaties Jėzaus prisikėlimą /plg. Apd 4, 33/ ir “nuolat augo būrys vyrų ir moterų, įtikėjusių Viešpatį” /Apd 5, 14/.

⁸³ plg. LG 46

⁸⁴ plg. VC 72

⁸⁵ plg. Maréchal C., *Un seul coeur en Dieu // Vie consacrée*. –1994. –Nr.2. –P.89-90.

Labai svarbus apaštalinio gyvenimo aspektas yra veiklos dvasingumas. Tai Dievo matymas visuose dalykuose ir visų dalykų matymas Dievuje. Aktyvusis gyvenimas turi pereiti į eucharistinę kontempliaciją, o tai, kas atsiskleidžia kontempliacijos metu, įgyvendinama apaštalinėje veikloje. Tik toks gyvenimo būdas įgalina vienuolinius institutus imtis sunkios misijos šiuolaikiniame pasaulyje.⁸⁶

Meilės misijonierių ordino įkūrėja Motina Teresė liudija, jog nuo to laiko, kai jos institutas skiria daugiau laiko eucharistinei adoracijai, jų Dievo meilė tapo intensyvesnė, tarpusavio meilė – visapusiškesnė, o meilė vargšams – gilesnė, ir padvigubėjo pašaukimų skaičius į vienuolyną. Eucharistija tampa kasdienino heroizmo mokykla. Norint tikrai augti meilėje, reikia maitintis Eucharistine Duona ir adoracija. Šis laikas yra vertingiausia dienos dalis. Maldoje priešais tabernakulį tampama meilės pilna širdimi pasauliui.⁸⁷

Meilė, pirmiausiai semiamasi iš Eucharistijos, visada yra viso apaštalavimo siela.⁸⁸

⁸⁶ plg. VC 74

⁸⁷ plg. Ferero B., *Māte Terēze māca mūs lūgt // Viņš ir dzīvs!* –1993. –Nr.9. –P. 22-23.

⁸⁸ plg. AA 3

IV EUCHARISTIJA – NAUJOJO GYVENIMO DUONA

Dievo Sūnus tapo žmogumi ir atėjo į šį pasaulį, kad visiems paskelbtų džiugiąją Dievo karalystės naujieną. Jėzaus Kristaus asmenyje Senojo Testamento skelbtoji ir lauktoji Dangaus karalystė pasiekė savo realizavimosi laiką. Tačiau ši karalystė, t.y., naujasis gyvenimas Dieve nėra užbaigta tikrovė. Kaip garstyčios grūdas ji auga ir bręsta iki galutinio išsiskleidimo.

Eucharistija, būdama Viešpaties Velykų atminimas, pripildantis mus “dangaus palaimos ir malonės”, taip pat yra išankstinis dalyvavimas dangaus garbėje. Švęsdama Eucharistiją, Bažnyčia kaskart žvelgia į “Tą, kuris ateis” /Apr 1, 4/. Tokiu būdu Kristaus Kūno ir Kraujo sakramentas yra šios vilties laidas ir aiškiausias ženklas.⁸⁹ Dar daugiau, per Eucharistiją pagrindiniai Jėzaus skelbtosios karalystės bruožai - ypatingas Dievo artumas, žmogaus išlaisvinimas nuo visko, kas trukdo bendrystei su Dievu ir artimu bei išlaisvinimas nuo mirties, realizuojasi dabartyje.

4.1. Dievo karalystės realizavimasis Eucharistijoje

4.1.1. Dievo artumas

Didžiausia žmogaus laimė ir jo sukūrimo tikslas - būti su Dievu, pažinti ir patirti Jo meilę, Jo besąlyginį atsidavimą. Žmonija eina link šios meilės ir vienybės, tačiau tai lieka tikėjimo slėpiniu, nepasiekiamu žmogiškomis jėgomis. Labai aiškiai tai matyti Senojo Testamento kontekste - kiekvienas priartėjimas prie Dievo paslapties atskleidžia naują užmojų. Išminties literatūra taip aprašo šią būklę: “Kas mane valgo, labiau manęs alksta, kas mane geria, labiau manęs trokšta” /Sir 24, 21/.

Taigi, tik pats Dievas gali pilnai atverti vartus į savo meilės ir artumo paslaptį. Tai įvyksta per Įsikūnijimą ir įamžinama Eucharistijoje. Eucharistija kaip nuolatinis ir tikras Dievo buvimas su mumis gali patenkinti giliausią žmogaus troškimą. Jėzus sako: “Aš esu

⁸⁹ plg. KBK 302-303

gyvybės duona. Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetroš.” /Jn 6, 35/.

Kūrinija, sukurta pagal Dievo paveikslą ir panašumą, ieško meilės ir vienybės, nes šiose paslapyse jina egzistuoja. Eucharistija pilnai atsiliepia į šį troškimą. Tai pradžia ir pabaiga, maistas žemiškas ir dangiškas, troškimo realizacija pradžioje ir galutiniuose laikuose⁹⁰

4.1.2. Gyvenimo pilnatvės laidas

“Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams. Aš ir atėjau šaukti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių” /Mt 9, 12-13/.

“Jūs ištvėrėte su manimi išbandymuose. Mano karalystėje jūs valgysite ir gersite už mano stalo” /Lk 22, 28. 30/.

Eucharistiją kaip gyvenimo pilnatvės laidą galima apžvelgti dviem aspektais: kaip Duoną, kuri gydo ir suteikia jėgų, ir kaip Duoną, kuri reikalauja radikalaus gyvenimo atsako. Dievas gali gydyti tik tą, kuris prisipažįsta esąs ligonis, esąs nusidėjėlis, tą, kuris turi vargdienio dvasią. “Tik tie išalkusieji gali būti pripildyti Karalystės gėrybių, kurie nesijaudina, ką valgys ar gers, bet virš visko siekia Dievo karalystės /plg. Lk 12, 22-31/.”⁹¹ Taigi, gydymas nevyksta automatiškai. Žmogus turi priimti visą Kristaus mokymą, įskaitant ir tai, kad jis turi valgyti Kristaus Kūną ir gerti Jo Kraują.

Tačiau Dievo meilės aktas visada yra pirminis. Jis atsiduoda dar tada, kai esame nusidėjėliai, ir laukia atliepo. “Jėzaus žodžiai: ‘Imkite ir valgykite’ atitinka žmogaus širdies troškimą patenkinti visokeriopą žemiškosios kelionės metu patiriamą alkį: maisto, svarbiausių gyvybinių poreikių, teisingumo ir laisvės, meilės ir vilties alkį”.⁹² Kuo labiau Dievas pripildo žmogų savimi, tuo labiau jis keičiasi. Dievas mus apvalo, keičia giliai, iš vidaus. Galima sakyti, jog įvyksta tas pats, kas eucharistijos paslapyje - išorė lieka ta pati, bet gilumoje esame pakeisti, įvyksta transsubstancija.⁹³ Šios Duonos sustiprintas žmogus

⁹⁰ plg. Durrawell F.-X., *L'Eucharistie sacrament pascal*, Paris, 1985. -P.102.

⁹¹ *The International Bible Commentary*, Collegeville, 1998. -P.224.

⁹² *Jezus Kristus – vienintelis pasaulio Išganytojas, Naujojo Gyvenimo Duona: 47-ojo Tarptautinio Eucharistinio kongreso pagrindinės tezės*, 11

⁹³ plg. Philippe P.T., *Les Sacrements*, Namur, 1975. -P.58.

yra siunčiamas “padaryti regima tai, dėl ko verta gyventi”⁹⁴, t.y. Dievo Karalystę, ir tokiu būdu paveldėti amžinojo gyvenimo pažadą.

4.1.3. Gyvenimą teikiantis maistas

“Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys šią duoną- gyvens per amžius” /Jn 6, 51/.

Įsikūnijimo paslapyje Dievo Sūnus priima žmogaus kūną pasaulio išganymui, Eucharistijoje jis visiškai atiduoda save kaip Duoną, kad pasaulis būtų gyvas Jo galia. Šio savęs paaukojimo meilės galia Jėzus pakeis mūsų vargingą kūną ir padarys jį panašų į savo garbingąjį kūną /plg. Fil 3, 21/. Tokiu būdu Eucharistijoje jau dabar vyksta Prisikėlimo stebuklas - žmogaus perkeitimas naujam gyvenimui per Jėzaus mirtį ir prisikėlimą. Paskutinė Vakarienė pradeda tą eschatologinę puotą, į kurią esame visi pakviesti Dievo Karalystėje. Tas, kuris valgo Kristaus Kūną, jau turi amžinąjį gyvenimą ir galutinio prisikėlimo laidą /plg. Jn 6, 54/.

“O amžinasis gyvenimas - tai pažinti tave, vienintelį tikrąjį Dievą, ir tavo siųstąjį Jėzų - Mesiją” /Jn. 17, 3/. Ostijos radikalume žmogus geriausiai atpažįsta tai, kas pačia savo esybe yra Dievas, būtent, Meilę. Šis pažinimas, pripildantis savo turiniu visus žmogaus troškimus ir būdamas jo tikslu, ir yra amžinasis gyvenimas, kuris skirtas kiekvienam priimančiam naująją meilės sandorą Kristaus Kraujyje.

Žymus Rubliovo paveikslas pristato mums mistinės puotos vaizdą- Trejybės apsupta ant stalo stovi eucharistinė taurė, kuria dalintis pakviestas ir ketvirtasis svečias - žmogus. Eucharistija - visos Trejybės dieviškas aktas, kuris vyksta žmonių bendruomenėje - Bažnyčioje, kad į jį būtų įvesti visi jos nariai.⁹⁵ Liturgija čia tarnauja kaip ženklas, atskleidžiantis gilią šio slėpinio prasmę. Jėzus Eucharistijoje siūlo mums tikrą gyvenimą, kokį Jis gyvena su Tėvu Šventojoje Dvasioje. Šv. Komunijoje gauname gyvenimo pilnatvės laidą,- iš anksto dalyvaujame eschatologinėje Trejybės Puotoje.

⁹⁴ *Jezus Kristus – vienintelis pasaulio Išganytojas, Naujojo Gyvenimo Duona: 47-ojo Tarptautinio Eucharistinio kongreso pagrindinės tezės*, 8

⁹⁵ plg. Durrawell F.-X., *L'Eucharistie, sacrament pascal*, Paris, 1985. –P.66.

4.2. Vienuolinio gyvenimo eschatologinis aspektas

Vienuoliniame pašaukime šis naujojo trinitarinio gyvenimo aspektas turi ypatingą reikšmę. Evangelinių patarimų kelio, kaip sekimo Kristumi “iš arti”, pradžią duoda Tėvas, ir savo esmėje šis kelias yra kristologinis ir pneumatologinis. Jis labai gyvai išreiškia trinitarinį krikščioniško gyvenimo charakterį, tartum pralenkdamas jo eschatologinį realizavimą, kurio siekia visa Bažnyčia. Pašvęstojo gyvenimo uždavinys – priminti žmogumi tapusį Dievo Sūnų kaip eschatologinį tikslą.

Vienuolinis gyvenimas yra pirmą kartą Bažnyčios eschatologinio lūkesčio tęsinys ir visada ženklino būsimosios karalystės viltį. Tos Karalystės, kuri jau dabar veikia ir keičia žmogų.⁹⁶

Aišku, jog tai neapsiriboja konkreto asmens dorove, kuri būtų kaip amžinojo gyvenimo kelrodis kitiems. Šalia šio dorovinio pavyzdžio, kuris reiškiasi asmeniniu vienuolio gyvenimu, ieškant tik “Dievo karalystės ir jos teisybės” /Mt 6, 33/, pati pašvęstojo gyvenimo būseną yra eschatologinis ženklas, kuris reiškiasi pačiu luomu kaip perkeistos būties būkle.

Vienuolinis luomas skelbia visos kūrinijos perkeitimo artumą ir primena, kad tai vyksta jau dabartyje, ir todėl dabartis turi būti matuojama amžinybės perspektyva.

Visi evangeliniai patarimai turi šią eschatologinę prasmę. Evangelinis neturtas ženklina būseną, kurioje pats Dievas tampa mūsų aprūpintoju; skastybė dėl dangaus karalystės vaizduoja būseną po prisikėlimo; klusnumas leidžia patirti perkeistąjį Dievo vaikų laisvę. Tokiu būdu per įžadus kaip pilnutinį savęs realizavimą ir perkeitimą Dievuje, vienuolinis luomas yra regimas eschatologinis ženklas Bažnyčioje kaip keleivėje visuotinės atbaigos link.⁹⁷

Eschatologinėje dimensijoje Eucharistijos ir pašvęstojo gyvenimo ryšys pasireiškia ypatingai aiškiai. Eucharistinė Naujojo Gyvenimo Puota teikia objektyvų pagrindą vienuoliniam Dievo karalystės liudijimui, o taip pat duoda su Švč. Trejybe gilų ryšį, kuris leidžia išsiskleisti vienuolio kaip Dievo vaiko ir Kristaus sužadėtinės asmenybei.

⁹⁶ plg. VC 14, 16, 26

⁹⁷ plg. Maceina A., *Ora et labora*, Perugia, 1987. –P.192-212.

Subjektyvus kiekvieno vienuolio / vienuolės liudijimas yra labai svarbus. Motina Teresė kalba apie džiaugsmo ir laimės liudijimą. Laimingas vienuolis yra bendruomenės šviesa, tai dosnios ir pasiaukojusios sielos ženklas. Vienuolių džiaugsmas – tai patikimiausias būdas skelbti krikščionybę pasaulyje. Žmonės, kurie mato jų akyse laimę, supras esą mylimi Dievo vaikai. Kaip Jėzus, tapdamas Betliejaus Kūdikiu, atnešė į pasaulį ramybę ir džiaugsmą, taip ir ateidamas į žmogaus širdį Šv. Komunijoje Jis suteikia jai Karalystės artumo džiaugsmą.⁹⁸

Būtent vienijimasis su Eucharistiniu Kristumi ir Jo kontempliacija teikia žmogui gilias krikščioniško džiaugsmo galią. Kontempliacija yra eschatologiškiausias ir pranašiškiausias dalykas Bažnyčioje. Tai dangaus būseną /plg. Apr 5, 8-10/, šventųjų veikla, į kurią įsijungiame jau šioje žemėje, išgyvendami “jau” ir “dar ne” tikrovę. Ir kaip Mozei nulipus nuo Sinajaus kalno jo veidas švytėjo po pokalbio su Dievu /plg. Iš 34, 29/, taip ir mums, grįžtant pas savo brolius, seseris, į savo darbą, veiduose galbūt atsispindės ragautos amžinybės Puotos džiaugsmas.⁹⁹

Vienuolio uždavinys – priimti Dievo meilę ir ją teikti kitiems. Viešpaties laukimas ir kontempliavimas neatpalaiduoja nuo tarnavimo kitiems. Kaip rašo ap. Paulius: “Laikas trumpas, tad, kol turime laiko, darykime gera visiems” /plg. Gal 6, 10/. Jėzus mokė, jog laukiant Jo sugrįžtančio, turime vieni kitiems kojas mazgoti. “Kadangi mūsų Eucharistija yra eschatologinė, tad ir mūsų eschatologija yra eucharistinė tarnyba broliams ir savęs atidavimas iki mirties.¹⁰⁰

⁹⁸ plg. Ferero B., *Māte Terēze māca mūs lūgt // Viņš ir dzīvs!* –1993. –Nr.9. –P. 25-26.

⁹⁹ plg. Cantalamessa R., *Eucharistija - mūsu pašventinimas*, Kaunas, 1999. –P.81.

¹⁰⁰ ten pat, –P.129.

PABAIGA

Trumpai išanalizavę pagrindinius vienuolinio gyvenimo aspektus ir jų ryšį su Eucharistijos paslaptimi, matome, jog Eucharistija, būdama visos Bažnyčios gyvenimo jėga, iš esmės kuria, gaivina ir suteikia tikslą pašvęstajam gyvenimui. Ji turi užimti centrinę vietą vienuolio gyvenime, įprasmindamas visas jo dimensijas.

Vienuolinis pašaukimas yra didinga Dievo dovana, tačiau kartu ir paslaptis. Tai panašu į Eucharistiją – duona ir vynas yra labai paprasti dalykai ir turi kasdienybės skonį, tačiau konsekracijos dėka jie pakeičiami į Dievo Sūnaus šlovingąjį Kūną ir Kraują.

Į Eucharistijos paprastumą reikia žiūrėti tikėjimo akimis, ir tada duonos ir vyno ženkluose atsiskleidžia visiškas Kristaus savęs apiplėšimas /plg. Fil 2, 7/. Šiuolaikinė Bažnyčia kviečia pašvęstojo gyvenimo žmonės savo įžadus ir bendruomeninį gyvenimą išgyventi Eucharistijos paslapties šviesoje. Tik šios šviesos dėka tikėjimu matome, jog tai nėra veltui ir bergždžiai iššvaistytas gyvenimas. Vienuoliško gyvenimo įvaizdis yra Betanijos Marija, kuri “paėmusi svarą brangių tepalų iš gryno nardo, patėpė Jėzui kojas ir nušluostė jas savo plaukais. Namai pakvipo tepalais” /Jn 12, 3/. Į Judo nepasitenkinimą Jėzus atsako: “Palik ją ramybėje”. Marijos žestas savo prasmę ir atramą įgauna Paskutinės Vakarienes ir Kryžiaus įvykyje.

Šiandienos pasaulyje, kur vis labiau silpsta tikėjimas į Eucharistiją, daug abejonių sukelia ir vienuolinio luomo tikslingumas. Ypatingai po II Vatikano Susirinkimo, kai į Bažnyčios veiklą gyvai įsitraukė pasauliečiai, kyla klausimas, ar pašvęstasis gyvenimas nėra beprasmiškas ir atgyvenęs dalykas.

Vienuolinis gyvenimas savo prasmę randa tik meilės pertekliuje, Betanijos Marijos pavyzdžiu “iššvaistant” savo gyvenimą, prarandant jį dėl Dievo. O tai neįmanoma pirmiau nepatyrus Dievo meilės, kuris “iššvaisto” save Eucharistijoje. Eucharistinis Jėzus, pilnai atsiduodamas žmonėms, įgalina mus pilnai atsiduoti Jam.

Tokiame totališkame atsidavime atsiskleidžia vienuolio misija. Nebe jis yra tas, kuris planuoja savo gyvenimą. Kaip Jėzus Eucharistijoje visiškame klusnume, neturte ir skaistume atsiduoda į žmonių rankas, taip vienuolis visiškame klusnume, neturte ir

skaistume atsiduoda į Jėzaus rankas, kurios siunčia jį broliams. Dievas tampa jo gyvenimo pagrindu ir planuotoju.

Taigi, pašvęstojo gyvenimo savęs išsikvojimas yra tas, kad pasakytume Kristui: “Tu esi mano vienintelė meilė, mano vienintelis turtas, mano vienintelis planas.” Ir šio atsidavimo vaisingumas yra pasaulio išgelbėjimas.¹⁰¹

Kad pajėgtų gyventi šiame meilės radikalume, vienuolis ir visa vienuolinė bendruomenė turi įsigilinti į Dievo meilės radikalumą Eucharistijoje. Todėl Bažnyčia kviečia kiekvieną vienuolinės bendruomenės narį rasti tame savo gyvenimo pagrindą, kad “pirma visko siekdami Dievo, ir tik Dievo, sujungtų kontempliaciją, kuri yra atsidavimas Jam mintimis ir širdimi, su apaštališka meile, kuria jie siekia įsijungti į išganymo darbą ir plėsti Dievo karalystę.”¹⁰²

Taigi vienuolinis gyvenimas yra prasmingas ir vaisingas tiek, kiek jis išgyvenamas eucharistiniu būdu, t. y. “Jo atminimui”. Todėl pašvęstojo gyvenimo giliausias uždavinys – “gyventi Eucharistija, vadinasi, gyventi Juo, kad galėtume gyventi kaip Jis”.¹⁰³

¹⁰¹ plg. Gambino V., *Pašvęstasis gyvenimas*, Marijampolė, 1998. –P.47-48.

¹⁰² PC 5

¹⁰³ Ivanauskas J., *Eucharistijos vardai Naujame Testamente // Bažnyčios Žinios*. –2000. –Nr. 4. –P. 24.

ŠALTINIAI

1. *Dekretas apie kunigų ruošimą Optatum Totius* // II Vatikano Susirinkimo nutarimai, Fortūna, 1994
2. *Dekretas apie kunigų tarnystę ir gyvenimą Presbyterorum Ordinis* // II Vatikano Susirinkimo nutarimai, Fortūna, 1994
3. *Dekretas apie pasauliečių apaštalavimą Apostolicam Actuositatem* // II Vatikano Susirinkimo nutarimai, Fortūna, 1994
4. *Dekretas apie vienuolių gyvenimo atnaujinimą Perfectae Caritatis* // II Vatikano Susirinkimo nutarimai, Fortūna, 1994
5. *Dogminė konstitucija apie Bažnyčią Lumen Gentium* // II Vatikano Susirinkimo nutarimai, Fortūna, 1994
6. *Katalikų Bažnyčios Katechizmas*. –Kaunas: Tarpdiacezinės Katechetikos Komisijos leidykla, 1996
7. Konsekruto gyvenimo institutų ir apaštalinio gyvenimo bendrijų kongregacija *Broliškas gyvenimas bendruomenėje*. –Roma, 1994
8. *Liturginė konstitucija Sacrosanctum Consilium* // II Vatikano Susirinkimo nutarimai, Fortūna, 1994
9. Pop. Jonas Paulius II *Dominicae Cenaе: laiškas visiems Bažnyčios vyskupams apie Eucharistijos slėpinį ir kultą* // Bažnyčios Žinios. –2000. –Nr.4.
10. Pop. Jonas Paulius II *Vita Consecrata: posinodinė apaštalinė adhortacija*. –Vilnius: Katalikų pasaulis, 1996
11. Pop. Paul VI *Mystery of Faith (Misterium Fidei): Encyclical Letter*. –Boston: st. Paul Books & Media, 1965
12. Pop. Paul VI *On the Renewal of the Religious Life According to the teaching of the Second Vatican Council*, <http://lcn.lt>
13. *Šventasis Raštas*. –Vilnius: Katalikų pasaulis, 1998

LITERATŪRA

1. Cantalamessa R., *Eucharistija – mūsų pašventinimas*. Kaunas: Gyvieji Akmenėliai, 1999
2. Cantalamessa R., *Obedience*. –Boston: st. Paul Books & Media, 1989
3. Cantalamessa R., *Velykų slėpinys*. –Kaunas: Gyvieji Akmenėliai, 1999
4. Cantalamessa R., *Virginity*. –New York: Alba House, 1995
5. Dajczer T., *Tikėjimo įžvalgos*. –Vilnius: Katalikų Akademija, 1998
6. Durrawell F.-X., *L'Eucharistie sacrament pascal*. Paris: Les éditions du cerf, 1985
7. *Eucharistija ir laisvė: 46-ojo Tarptautinio Eucharistinio kongreso pagrindinės tezės*, <http://lcn.lt>
8. Gambino V., *SDB Pašvęstasis gyvenimas*. -Marijampolė: Ardor, 1998
9. Hennaux J.-M., SJ *La mystère de la vie consacrée*. –Namur: Vie consacrée, 1992
10. Lebeau P., SJ *La vie religieuse un chemin d'humanité*. –Namur: Vie consacrée, 1992
11. Lovasik G. L., SVD *Eucharistija*. -Kaunas: Tarpdiacezinės Katechetikos Komisijos leidykla, 1995
12. Maceina A., *Ora et labora*. –Perugia: Pliniana, 1987
13. Merton T., *Gyvenimas ir šventumas*. –Vilnius: Katalikų pasaulis, 1997
14. Paškus A., *Kunigo meilė*. –Vilnius: UAB “Valstiečių laikraštis”, 1996
15. Perrin J.-M., OP *L'Eucharistie: De l'Évangile à Vatican II*. –Paris: Beauchesne, 1971
16. Philippe M.-D., *Sekti paskui Avinėlj*. –Vilnius: Šv. Jono kongregacijos Vilniaus vienuolynas, 1999
17. Philippe P.-T. *Les sacrements*. Trosly-Breuil, 1975
18. Pop. Jean-Paul II *Aux religieuses et religieux*. Tinteniae, 1978-1980
19. *The International Bible Commentary*. Minnesota: The Liturgical Press, 1988
20. Vanier J., *Bendruomenė atleisti ir švęsti*. –Vilnius: Vyturys, 1998

PERIODIKA

1. Ferero B., *Māte Terēze māca mūs lūgt // Viņš ir dzīvs!* –1993. –Nr.9.
2. Ivanauskas J., *Eucharistijos vardai Naujame Testamente // Bažnyčios Žinios.* –2000. –Nr.4.
3. Marèchal C., AA *Un seul coeur en Dieu // Vie consacrée.* –1994. –Nr.2.
4. Mattheeuws A., SJ *Au carrefour de l'espérance et de la vie // Vie consacrée.* –1998. –Nr.5.

RANKRAŠČIAI

1. Desplanques R.-M. Konferencija *Eucharistija ir vienuolinis gyvenimas*, 1999
2. *Jėzus Kristus – vienintelis pasaulio Išganytojas, Naujojo Gyvenimo Duona: 47-ojo Tarptautinio Eucharistinio kongreso pagrindinės tezės.*
3. *Kanonų teisės kodeksas, paskaitų konspektai.*

SANTRUMPOS

LG – Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen Gentium*

SC – Liturginė konstitucija *Sacrosanctum Concilium*

PO – Dekretas apie kunigų tarnystę ir gyvenimą *Presbyterorum Ordinis*

PC – Dekretas apie vienuolių gyvenimo atnaujinimą *Perfectae Caritatis*

OT – Dekretas apie kunigų ruošimą *Optatam Totius*

AA – Dekretas apie pasauliečių apaštalavimą *Apostolicam Actuositatem*

VC – Posinodinė apaštalinė adhortacija *Vita Consecrata*

KBK – Katalikų Bažnyčios Katechizmas